BOSNA I HERCEGOVINA
UREDZARAZMATRANJE ŽALBI
Filijala/Podružnica Mostar

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РАЗМАТРАЊЕ ЖАЛБИ
Филијала Мостар

Broj: JN2-03-07-1-2124-7/21

Mostar: 23.09.2021. godine

Ured za razmatranje žalbi BiH, Podružnica Mostar rješavajući po žalbi potencijalnog ponuditelja „Globtour" d.o.o. Međugorje, zastupanog po punomoćniku Nerminu Vila, odvjetniku iz Sarajeva izjavljenoj na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabave – Usluge prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica, ugovornog tijela Vlada SBK; Ured za javne nabave za potrebe korisnika proračuna Srednjobosanskog kantona, na temelju članka 93. stavak (7), članka 104. i 111. stavak (1) točka d) Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH" broj 39/14), na sjednici Vijeća III, održanoj dana 23.09.2021. godine donio je

R J E Š E N J E

1. **Usvaja se** žalba potencijalnog ponuditelja „Globtour" d.o.o. Međugorje, zastupan po punomoćniku Nerminu Vila, odvjetniku iz Sarajeva izjavljena na Tendersku dokumentaciju u postupku javne nabave – Usluge prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica, ugovornog tijela Vlada SBK; Ured za javne nabave za potrebe korisnika proračuna Srednjobosanskog kantona, i **poništava se:**

- **Tenderska dokumentacija zajedno s Obavijesti o nabavi broj: 475-1-2-38-3-81/21 od 30.06.2021. godine i Ispravka Obavijesti o nabavi broj: 475-1-2-38-8-88/21 od 15.07.2021. godine, kao i svi akti doneseni u predmetnom postupku**

2. **Usvaja se** zahtjev žalitelja za naknadu troškova žalbenog postupka koji se sastoje od troškova sastava žalbe po punomoćniku/odvjetniku Nerminu Vila, u iznosu od 280,80 KM, dok se u preostalom dijelu postavljeni zahtjev odbija kao neutemeljen.

3. **Obvezuje se** ugovorno tijelo Vlada SBK; Ured za javne nabave za potrebe korisnika proračuna Srednjobosanskog kantona, da žalitelju „Globtour" d.o.o. Međugorje, zastupanog po punomoćniku Nerminu Vila, odvjetniku iz Sarajeva, isplati troškove žalbenog postupka u iznosu od 280,80 KM, u roku od 15 dana od prijema ovog Rješenja.
4. O povratu naknade za pokretanje žalbenog postupka ovo tijelo će donijeti posebno Rješenje.

O b r a z l o ž e n j e

Ugovorno tijelo Vlada SBK; Ured za javne nabave za potrebe korisnika proračuna Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: ugovorno tijelo) raspisalo je Tendersku dokumentaciju u Otvorenom postupku javne nabave za javnu nabavu- Usluge prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica. Obavijest o nabavi broj: 475-1-2-38-3-81/21 od 30.06.2021. godine i ispravka Obavijesti o nabavi broj: 475-1-2-38-8-88/21 od 15.07.2021. objavljeno na portalu javnih nabava.

Na navedenu tendersku dokumentaciju, potencijalni ponuditelj Globtour d.o.o. Međugorje, zastupan po punomoćniku Nerminu Vila, odvjetniku iz Sarajeva (u daljnjem tekstu: žalitelj) izjavio je žalbu koju je ugovorno tijelo u skladu sa člankom 100. stavak (5) Zakona o javnim nabavama, proslijedilo ovom tijelu, kod koga je zaprimljena 05.08.2021. godine.

Navedena žalba je kompletirana uplatom naknade za pokretanje žalbenog postupka dana 20.08.2021. godine.

Žalitelj u žalbi navodi da *po punomoćniku, Nermin Vila, advokatu iz Sarajeva predlaže da ugovorni organ izmijeni Tendersku dokumentaciju br. 09-11-01-28/20 od dana 30.06.2021. godine za dodjelu ugovora o javnoj nabavci Usluga prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica putem otvorenog postupka podjeljnog na LOT 1 i LOT 2, tenderske dokumentacije uz naknadu troškova sastava žalbe po punomoćniku u iznosu od 840,00 KM uvećanu za PDV 17 % na osnovu Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata AKFBIH i troškove naknade za podnošenje žalbe čiji iznos će naknadno odrediti Ured za razmatranje žalbi.*

Dalje navodi:

Žalba na Tendersku dokumentaciju br. 09-11-01-28/20 od dana 30.06.2021. godine za dodjelu ugovora o javnoj nabavci Usluga prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica se ulaže u zakonski dopuštenom roku shodno čl. 101. st.l. tačka b), a zbog:

- Pogrešne primjene Zakona o javnim nabavkama BiH

Dana 18.11.2020. godine objavljena je Tenderska dokumentacija za dodjelu ugovora o javnoj nabavci Usluga prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica, Obavijest o nabavi 475-1-2- 38-3-81/21, Ugovornog organa Vlada Kantona Središnja Bosna Ured za javne nabavke za potrebe korisnika proračuna Kantona Središnja Bosna, te Žalitelj primarno skreće pažnju na tehničke i formalne nedostatke tenderske dokumentacije i to LOT 1 i LOT 2 te ističe da je ista tenderska dokumentacija nije sastavljena u skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama, a sve iz razloga kako slijedi.

I

Žalitelj prvenstveno napominje da je ugovorni organ propustio primijeniti kongentne odredbe Zakona o javnim nabavkama koji jasno propisuje obvezne dijelove svake tenderske dokumentacije. Zakon o javnim nabavkama decidno objašnjava sadržaj tenderske dokumentacije, odnosno

cjelokupan postupak javne nabavke. U tom smislu, zahtjevi predmetne dokumentacije sadrže niz kontradiktornosti kako među odredbama same Tenderske dokumentacije tako i Zakona o javnim nabavkama.

Tako, stavom 3. člana 53. Zakona o javnim nabavkama BiH jasno su nabrojane minimalne informacije koje moraju biti sadržane u tenderskoj dokumentaciji.

Stav 3. vezan za tačku I) glasi; „ ***Tenderska dokumentacija sadrži minimalno sljedeće informacije: - Garanciiu za ozbiljnost ponude, saranciiu za dobro izvršenje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja.*** " Odnosno jasno je da u garancija/jemstvo za dobro izvršenje posla mora biti navedeno u samoj tenderskoj dokumentaciji.

Dok, tačkom 7., odnosno 7.1. Tenderske dokumentacije glasi „Ne traži se jamstvo za ozbiljnost ponude".

Dalje, tačkom 7.2. je propisano „Ne traži se jemstvo za urednu ptovedbu okvirnog sporazuma."

S tim u vezi, nesporno je došlo do povrede odredba čl. 53. ZNJ, a što predtsavlja dovoljan razlog da ugovorni organ usvoji žalbu, te izmijeni tendersku dokumentaciju.

Ugovorni organ je Izmjenama i dopunama broj 09-11-01-27/20-20 od 15.07.2021. godine, predmetne tenderske dokumentacije pod tačkom 3., odnosno 3.4.1.. u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti (član 50. ZJN) propisao sljedeće:

„Uvjet: U domenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponuditelj mora ispuniti slijedeće minimalne uvjete:
a) da ima na raspolaganju (u vlasništvu, lizing-u, zakupu ili si.) tehnički ispravne i registrirane vozne jedinice za pružanje usluga koje su predmet javne nabave, sa dovoljno sjedišta kako bi svaki učenik tijekom prijevoza mogao sjediti.

Dokaz: Ocjena tehničke i profesionalne sposobnosti ponuditelja će se izvršiti na temelju dostavljene Izjave koja se dostavlja u formi datoj u prilogu ove TD u kojoj ponuditelj mora navesti podatke kojom voznom jedinicom (obavezno navesti koliko ta vozna jedinica ima sjedišta) namjerava vršiti prijevoz učenika na svakoj pojedinoj relaciji, te originala ili ovjerenih kopija slijedećih dokumenata o navedenim voznim jedinicama:

a) *ako je vozna jedinica u vlasništvu ponuditelja dostaviti potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde;*

b) *ako je vozna jedinica pod lizingom dostaviti ovjerenu kopiju ugovora o lizingu i potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde;*

c) *ako je vozna jedinica iznajmljena, pod zakupom ili si. dostaviti originalnu potpisanu izjavu vlasnika vozne jedinice o ustupanju iste ponuditelju za obavljanje usluga prijevoza učenika ili ovjerenu kopiju ugovora o zakupu ili drugi adekvatan dokument kojim ponuditelj dokazuje da će voznu jedinicu imati na raspolaganju za izvršenje usluge prijevoza učenika, te potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji koja mora glasiti na vlasnika koji ustupa voznu jedinicu - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde. "*

Dakle, sasvim je jasno daje ovako postavljen zahtjev ugovornog organa u cijelosti kontradiktoran te je nepravilan i nezakonit, a iz razloga što ugovorni organ zahtijeva isključivo dokumente zakvalifikaciju vozila, odnosno potvrdu o vlasništvu i licencu. Međutim, ugovorni organ potpuno zanemaruje odredbu čl. 50 tač. b. ZNJ kojom je regulirano da ugovorni organ, može zahtjevati od

ponuđača obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, **a naročito kvalifikacije osoba koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga. Sve navedeno, a u skladu sa odredbom čl. 44. st. 4. ZNJ, kojom se regulira provjera kvalifikacije kandidata, odnosno utvrđivanje minumum uslova koje kandidat mora ispuniti. Dakle. Ugovorno tijelo zahtijeva od kandidata/ponuditelia samo one dokaze koii su nužni da bi se utvrdilo ispunjava li kandidat/ponuditeli kvalifikacijske uvjete koje ie postavilo ugovorno tijelo.**

Imajući u vidu prethodno, ugovorni organ samo zahtjeva dokaze u pogledu kvalifikacije vozila, *ali potpuno izostavlja utvrditi kvalifkaciju prijevoznik koji predstavljaju lica odgovora za obavljanje konkretnih usluga.* Naime, Zakonom o cestovnom prijevozu F BiH odredbom čl. 5. propisano je da:
„Javni prijevoz i prijevoz za osobne potrebe može se obavljati samo ako su ispunjeni posebni eksploatacijski uvjeti za pojedine vrste prijevoza i ako vozilo ili skup vozila koiim se obavlja prijevoz, pored uvjeta utvrđenih propisima o sigurnosti prijevoza na cestama i drueim propisima, ispunjavaju tehničko-eksoloataciiske uvjete. Tehničko-eksploatacijski uvjeti propisuju se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar prometa i komunikacija (u daljnjem tekstu: federalni ministar).
Rješenje o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovog članka, na temelju potvrde stanice tehničkog pregleda iz članka 72. stavak 2. ovog zakona, donosi mjerodavno kantonalno ministarstvo za poslove cestovnog prometa (u daljnjem tekstu: mjerodavno kantonalno ministarstvo) na čijem području prijevoznik ima sjedište, odnosno prebivalište.
Važeće rješenje iz stavka 3. ovog članka ili ovjeren preslik mora se nalaziti u vozilu za vrijeme obavljanja prijevoza
Dakle, ugovorni organ suštinski u samoj tenderskoj dokumentaciji ne traži dostavljanje predmetnog Rješenja o ispunjavanju tehničko-ekspoloataciiskim uvjeta, a koie uslov uopće da bi se obavljao prijevoz, što što vozilo mora posjedovat kao minimalan uvjet za obavljanje javnog prijevoza putnika.
Sljedeći propust ugovornog organa, a koji predstavlja minumum uslova za utvrđivanje kvalificiranosti kandidata, uzimajući u obzir ZNJ kao *lex generalis,* te Zakonom o cestovnom prijevozu F BiH kao *lex specialis,* jeste nedostatak u pogledu zahtjeva za dostavljanjem licence prijevoznika. Naime, licenca je dokument kojim prijevoznik potvrđuje da ispunjava temeljne uvjete za obavljanje javnog prijevoza propisane ovim Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH.
U skladu sa odredbom čl. 13. predmetnog zakona jasno je regulirano da: *„Pored uvjeta utvrđenih posebnim propisima, prijevoznik može obavljati javni prijevoz putnika ili tereta ili putnika i tereta u cestovnom prijevozu ako posjeduje licencu za obavljanje toe prijevoza. "*
Ne postavljanje ovih uslova, te zahtjevanje dokaza u vezi sa tim, ugovornog organa je neprihvatljiv naročito iz razloga što se u konkretnom slučaju radi o osjetljivoj vrsti prevoza, odnosno prevozu djece, pa je potpuno nedopustivo da se u tehničkoj specifikaciji izostave predmetni uslovi, koji u svakom slučaju predstavljaju minumum uslova bez kojih prijevoznik i ne može obavljati prijevoz putnika.

Dakle, kako to čl. 13. Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH nalaže autobusima kojima se obavlja javni prijevoz, tačnije, ugovoreni prijevoz, ne mogu upravljati vozači koji imaju samo položenu D

kategoriju, nego vozači morati posjedovati iskaznice koje dokazuju kvalifikaciju da mogu obavljati javni prijevoz, a sve u vezi sa st. 2. istog člana kojim je regulirano da *„prijevozniku koji obavlja javni prijevoz izdaje se licenca za sljedeće vrste prijevoza: linijski prijevoz putnika, izvanlinijski prijevoz putnika, prijevoz tereta, i taksi prijevoz. "*

Daje ovaj uslov nužan ukazuje i odredba čl. 33. istog zakona kojom je regulirano da ***„prijevozniku kojem je mjerodavno tijelo pravomoćnim rješenjem oduzelo licencu za linijski prijevoz putnika, brisat će se registrirani vozni redovi na svim linijama na području Federacije Bosne i Hercegovine. "***

Stoga, kao punomoćnici Žalitelja ističemo da ovakvim propisivanjem tenderske dokumentacije nije uopće osiguran objektivan i transparentan postupak izbora ponuđača, a koji je zagarantovan članom 3. Zakona o javnim nabavkama BiH, jer je **ostavljen prostor da ugovor bude dodijeljen ponuđaču koji uopće ne ispunjava zakonske uslove, odnosno u konkretnom slučaju minimum uslova tehničke specifikacije koji su potrebni za određivanje da li kandidat može obavljati zahtjevane usluge,** jer se ne zna ni ko, a ni na koji način, odnosno na osnovu čega će cijeniti ispunjavanje navedenih uslova ponuđača, a kada to u tenderskoj dokumentaciji nije navedeno.

Shodno svemu prethodno navedenom, ističemo da je ugovorni organ je povrijedio čl. 44 Zakona o javnim nabavkama, obzirom da je izostavio navesti minimun kvaliflkacjskih uvjeta kao i dokaze kojim se ispunjenost istih povrđuje, a taj minimun je propisan Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH kao smo ranije detaljno obrazložili, kao *lex specialis* propisu, a prema kojem je dužan prijevoznik, odnosno ponuđač dokazati da ima kvalifikacirane vozače autobusa za javni prijevoz. Obzirom da je javni prijevoz posebna kategorija prijavoza, za koje Ministarstvo komunikacija i prometa izdaje iskaznicu, odnosno licencu za vozačima autobusa, koji jedini mogu obavljati javni prijevoz. Sve navedeno predstavlja dovoljan razlog da Ugovorni organ izmijeni predmetnu tendersku dokumentaciju.

III

Sljedeća nezakonitrost predmetne tenderske dokumentacije, ogleda se u činjenci da ugovorni organ nije jasno i precizno odredio tehničke uvjete, a što je bio dužan.

naime, tednderska dokumentacija, kao ni obrasci ne navode precizan i tačan broj vozila koji je potreban za obavljanje linije, niti iz tačke 3.4.1 tehničke specifikacije to jasno proizilazi. Dakle, na ovakav način se ostavlja prostor kandidatima koji neispunjavaju uslove, budu izabrani kao uspješni kandidati, odnosno najpovoljniji ponuđači.

Također, ugovorni organ nigdje u predmetnoj tendetskoj dokumentaciji ne naznačuje da je ovaj javni prijevoz ugovoreni prijevoz, te se isključivo tako i tretira, pa je ugovori organ bio dužan i to navesti.

Odredbom člana 36. Zakona o cestovnom prijevozu FBiH je regulirano da:

„ *Ugovoreni prijevoz je izvanlinijski prijevoz određene, točno utvrđene, kategorije putnika, ako se takav prijevoz obavlja s ciljem odlaska na posao ili u školu (fakultet) i obratno, na određenoj relaciji bez prijama drugih putnika.*

U autobusu kojim se obavlja prijevoz iz stavka 1. ovog članka mora se nalaziti preslik ugovora o prijevozu koji je zaključen između organizacije - korisnika prijevoza i prijevoznika.

U donjem desnom kutu vjetrobranskog stakla autobusa za vrijeme obavljanja posebnog izvanlinijskog prijevoza mora se nalaziti ploča s oznakom "Ugovoreni prijevoz". "

Konačno, sa ovakvom tenderskom dokumentacijom, nije moguće pripremiti ponudu na konkurentskoj osnovi, jer ponuđačima nisu date jasne i precizne informacije, šta bi to ponuda trebala minimalno sadržavati da bi ispunila zahtjeve ugovornog organa.

Žalitelj upućuje na već zauzeti stav Ureda za razmatranje žalbi BiH, a kao takav zauzet u Rješenju broj JN2-03-07-1-2904-7/20 od 19.11.2020.godine u kojem je navedeno:

"Način na koji je ugovorno tijelo predvidjelo neki vid naknadne kvalifikacije na potpuno nejasan i kontradiktoran način, Zakon o javnim nabavama ne poznaje.

(...)

Također, nesporna osjetljivost i važnost ove vrste usluge upravo zahtijeva pažljivu provjeru, ali se to ne može naknadno vršiti.

Žalitelj osnovano ukazuje da ugovorno tijelo propisivanjem tenderske dokumentacije na način kako je to učinilo, omogućava da kao namovottniii ponuđač bude izabran neko ko uopće niie kvalificiran za obavljanje djelatnosti koje su predmet ove javne nabavke, naročito imajući u vidu da se ne zna ni ko, a ni na koii način će cijeniti naknadno dostavljene dokaze izabranog ponuđača."

Ovako postavljeni kontradiktorni zahtjevi Ugovornog organa su u potpunosti u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. odredbom člana 3. Uputstava za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda, a koii jasno propisuje da uvjeti iz tenderske dokumentacije moraju biti definisani jasno odnosno precizno, te žalitelja ponužača dovode u zabludu prilikom sastavljanja odgovarajuće Ponude. S tim u vezi, Žalitelj predlaže Ugovornom organu da izmijeni predmetnu Tendersku dokumentaciju s obzirom na sve navedeno.

Tačkom 5.6.4. Tenderske dokumentacije utvrđeno je da u svrhu dokazivanja preferencijalnog tretmana domaćeg ponuditelj je u smislu preferencijalnog tretmana domaćeg dužan u ponudi dostaviti slijedeće valjane dokaze i to:

„ *U slučaju nabave roba:*

a) Potvrdu nadležne institucije (Potvrda Vanjskotrgovinske komore BIH ili potvrda nadležne entitetske gospodarske komore) kojom se dokazuje da je roba koju ponuditelj nudi domaćeg porijekla.

U slučaju nabave usluga/radova:

a) Potvrdu nadležne institucije (Potvrda Vanjskotrgovinske komore BIH ili potvrda nadležne entitetske gospodarske komore) kojom se dokazuje da su usluge/radovi koju ponuditelj nudi domaćeg porijekla ili Popis uposlenih radnika, odnosno osoba koje se namjeravaju angažirati na izvršenju usluga/radova, ukoliko isti nisu uposlenici Ponuditelja, kao dokaz da će najmanje 50% radne snage za izvršenje okvirnog sporazuma biti

rezidenti Bosne i Hercegovine. Navedeni popis mora biti ovjeren od strane nadležne porezne uprave/fonda PIO/MIO, ili za osobu/e navedene na popisu dostaviti uvjerenje o prebivalištu (tzv. CIPS potvrda). "

Ovdje ističemo da je Odlukom o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg ("Službeni glasnik BiH" broj 34/20) prestala da važi obavezna primjena preferencijalnog tretmana od 01.06.2021. godine za postupke javne nabavke koji se pokreću od 01.06.2021. godine

Dakle, slijedom navedenog ugovorni organ ne smije zahtijevati predmenti dokaz, odnosno isto predstavlja nezakonizo postupanje, jer nije u skladu s predmetnom odlukom, a što predstavlja dovoljan razlog za izmjenu tenderske dokumentacije, a posebno u vezi sa prethodno navedenim razlozima.

Također, ukoliko Ugovorni organ ne usvoji ovu žalbu predlažemo da istu u roku dostavi na razmatranje Uredu za razmatranje žalbi, pa predlažemo da Ured nakon zaprimania žalbe istu usvoji, i poništi tendersku dokumentaciju Ugovornog organa broj 09-11-01-28/20 od dana 30.06.2021. godine, te obaveže Ugovorni organ na naknadu troškova žalbenog postupka odnosno sastava ove žalbe.

Ugovorno tijelo u izjašnjenju na žalbu navodi da je na temelju članka 100. stavak 5. Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH", broj: 39/14), a u svezi žalbe potencijalnog ponuditelja u postupku - GLOBTOUR d.o.o. Međugorje (u daljnjem tekstu: Žalitelj), broj 04/835/21 od 23.07.2021. godine, zaprimljene dana 26.07.2021. godine, izjavljene putem punomoćnika - Nermina Vile, advokata iz Sarajeva, dostavljamo vam Izjašnjenje na navode žalbe kao i dokumentaciju vezanu za postupak u kojemu je izjavljena žalba.

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, mladih, kulture i športa KSB, Stanična 43, Travnik (u daljem tekstu: Ugovorno tijelo) je donijelo Odluku o pokretanju postupka javne nabave br. 06-23-370/2020 od 23.07.2020. godine, Ured za javne nabave za potrebe korisnika Proračuna Kantona Središnja Bosna (u daljnjem tekstu: Ured) je u ime Ugovornog tijela objavio slijedeći postupak javne nabave:

Predmet nabave: Usluge prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica,
Procijenjena vrijednost nabave bez PDV-a: 294.872,00 KM,
Vrsta postupka: Otvoreni postupak,
Evidencijski broj nabave: 475-1-2-38/21,
Obavijest o javnoj nabavi br. 475-1-2-38-3-81/21, objavljena na Portalu javnih nabava 30.06.2021. godine,
Kontakt osoba: Zoran šimić
Žalitelj je putem advokata Nermina Vile iz Sarajeva uložio žalbu na Tendersku dokumentaciju broj 09-11-01-28/20 od 30.06.2021. godine.
Po zaprimanju žalbe Ured je, u skladu sa člankom 110. ZJN, obustavio postupak javne nabave i o tome obavijestio sve potencijalne ponuditelje objavom Obavijesti o obustavi postupka na Portalu

javnih nabava dana 27.07.2021. godine. Postupak je obustavljen do donošenja odluke Ureda za razmatranje žalbi.
Ured je utvrdio da je žalba blagovremena, dopuštena i da je izjavljena od ovlaštene osobe.
Žalba je neosnovana.

Razmatrajući navode žalbe utvrđeno je slijedeće:
Objavljeni postupak javne nabave: „Usluge prijevoza učenika OŠ na području Općine Fojnica" predviđa sklapanje Okvirnog sporazuma na period od tri godine, sa jednim, najpovoljnijim ponuditeljem, prema kriteriju „najniža cijena" i to za svaki pojedini lot. Postupak je, naime, podijeljen na lotove, na način da je svaka pojedina osnovna škola na području Općine Fojnica zaseban lot. Ponuditelji mogu dostaviti ponude za jedan lot, više lotova ili za sve lotove. Detaljan opis traženih usluga naveden je u Tehničkoj specifikaciji za svaki pojedini lot. Ponuditeljima je, dakle, omogućeno da dostave ponude za lotove za koje su zainteresirani.
IZJAŠNJENJE na žalbeni navod I
• U prvom žalbenom navodu žalitelj napominje da je Ugovorni organ propustio primijeniti kongentne odredbe Zakona o javnim nabavkama, te navodi da su u stavu 3. člana 53. Zakona o javnim nabavkama jasno nabrojane minimalne informacije koje moraju biti sadržane u tenderskoj dokumentaciji, nabrajajući dalje garanciju za ozbiljnost ponude, garanciju za dobro izvršenje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja, tvrdeći da garancija za dobro izvršenje posla mora biti navedena u samoj tenderskoj dokumentaciji.
Garancija za dobro izvršenje posla mora biti navedena u tenderskoj dokumentaciji samo ako je tražena tenderskom dokumentacijom!
Točkama 7.1.1. i 7.2.1. tenderske dokumentacije propisano je:
d) Jamstvo za ozbiljnost ponude Ne traži se.
9.1. Jamstvo za urednu provedbu okvirnog sporazuma
Ne traži se.
Člankom 61. Zakona o javnim nabavama propisano je da Ugovorni organ može zahtijevati da se ponuda garantira odgovarajućom garancijom za ozbiljnost ponude. Također, Ugovorni organ može zahtijevati da se izvršenje ugovora garantira odgovarajućom garancijom za izvršenje ugovora.
Dakle ugovorni organ može, ali ne mora, zahtijevati ove garancije. Pošto je tenderskom dokumentacijom jasno naznačeno da se ove garancije ne traže od ponuđača, prigovor žalitelja je bespredmetan.
IZJAŠNJENJE na žalbeni navod II
• U drugom žalbenom navodu Žalitelj navodi da Ugovorni organ u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti traži da ponuditelj mora ispuniti minimalne uvjete:
a) da ima na raspolaganju (u vlasništvu, lizing-u, zakupu ili si.) tehnički ispravne i registrirane vozne jedinice za pružanje usluga koje su predmet javne nabave, sa dovoljno sjedišta kako bi svaki učenik tijekom prijevoza mogao sjediti.
Ocjena tehničke i profesionalne sposobnosti ponuditelja će se izvršiti na temelju dostavljene Izjave koja se dostavlja u formi datoj u prilogu ove TD u kojoj ponuditelj mora navesti podatke kojom voznom jedinicom

(obavezno navesti koliko ta vozna jedinica ima sjedišta) namjerava vršiti prijevoz učenika na svakoj pojedinoj relaciji, te originala ili ovjerenih kopija slijedećih dokumenata o navedenim voznim jedinicama:
a) ako je vozna jedinica u vlasništvu ponuditelja dostaviti potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde;
e) *ako je vozna jedinica pod lizingom dostaviti ovjerenu kopiju ugovora o lizingu i potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde;*
f) *ako je vozna jedinica iznajmljena, pod zakupom ili si. dostaviti originalnu potpisanu izjavu vlasnika vozne jedinice o ustupanju iste ponuditelju za obavljanje usluga prijevoza učenika ili ovjerenu kopiju ugovora o zakupu ili drugi adekvatan dokument kojim ponuditelj dokazuje da će voznu jedinicu imati na raspolaganju za izvršenje usluge prijevoza učenika, te potvrdu o vlasništvu ili potvrdu o registraciji koja mora glasiti na vlasnika koji ustupa voznu jedinicu - ovjerena fotokopija svih stranica potvrde.*
Žalitelj dalje navodi da: *"Iz navedenog proizilazi da Ugovorni organ pogrešno primjenjuje i cijeni odredbe Zakona o javnim nabavkama i Zakona o cestovnom prijevozu F BiH, što jasno implicira da Ugovorni organ samo paušalno ¡nedovoljno definisano traži dokumentaciju koja se tiče vozila, te u tom smislu vrši povredu člana 44. i člana 53. Zakona o javnim nabavkama iz razloga što nije naveo ni minimum kvalifikacijskih uvjeta.*
Žalitelj dalje tvrdi da je ovako postavljen zahtjev Ugovornog organa u cijelosti kontradiktoran te je nepravilan i nezakonit, a iz razloga što Ugovorni organ zahtijeva isključivo dokumente za kvalifikaciju vozila, odnosno potvrdu o vlasništvu i licencu, a da Ugovorni organ potpuno zanemaruje odredbu čl. 50 tač. b ZJN kojom je regulirano da Ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, a naročito kvalifikacije osoba koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga. Sve navedeno, a u skladu sa odredbom čl. 44. st. 4. ZJN, kojom se regulira provjera kvalifikacije kandidata, odnosno utvrđivanje minimum uslova koje kandidat mora ispuniti. Dakle, Ugovorno tijelo zahtijeva od kandidata/ponuditelja samo one dokaze koji su nužni da bi se utvrdilo ispunjava li kandidat/ponuditelj kvalifikacijske uvjete koje je postavilo Ugovorno tijelo.
Pa naravno da je tako. Žalitelj sam sebi odgovara. Nije samo jasno gdje je žalitelj pročitao da se traži licenca.
Ugovorni organ zahtijeva od ponuditelja samo one dokaze koji su nužni da bi se utvrdilo ispunjava li ponuditelj kvalifikacijske uvjete koje je postavio Ugovorni organ. Dapače, Ugovorni organ je propisao minimalne uvjete i dokaze koji su mu potrebni, koji su svrsishodni, koji nemaju ograničavajući karakter prema ponuditeljima i koji nepotrebno ne sužavaju konkurenciju.
Tvrdnja žalitelja da Ugovorni organ zanemaruje odredbu čl. 50. tač. b. ZJN kojom je regulirano da Ugovorni organ može zahtijevati od ponuđača obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, a naročito kvalifikacije osoba koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga, blago rečeno - komična je. Pa lijepo žalitelj citira odredbu ZJN da Ugovorni organ može zahtijevati, ali ne piše da mora. Znači možemo tražiti, ali nije nam potrebno, pa ne tražimo. Zakon o javnim nabavama nas ne obvezuje, ali evo obvezuje nas žalitelj. A možda će i URŽ kao u svom Rješenju broj: JN2-03-07-1-854-9/21 od 24.06.2021. godine (doneseno po žalbi u postupku javne nabave usluga prijevoza učenika OŠ na području općine Vitez sa identičnom tenderskom dokumentacijom) u kojem je usvojena žalba žalitelja s obrazloženjem

da je nesporno da zakonska odredba ne obvezuje Ugovorni organ.... ali da po mišljenju URŽ- a Ugovorni organ treba tražiti od ponuđača da ispune određene uslove... Bili smo prisiljeni zatražiti sudsku zaštitu, pa smo podnijeli tužbu Sudu BiH protiv navedenog Rješenja URŽ-a, ali to Rješenje URŽ- a smo morali ispoštovati i, izmjenom TD-a u ovom postupku, postavili smo ponuditeljima minimalne uvjete u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti, koji su vezani za podatke iz tehničke specifikacije (broj učenika), kako je to URŽ u navedenom Rješenju odredio. Međutim, izgleda da to ide i dalje. Ovaj žalitelj, dakle, zahtijeva još da Ugovorni organ mora tražiti od ponuđača da dokažu da imaju licencirane vozače za obavljanje javnog prijevoza, da za vozne jedinice dostave dokaze o ispunjavanju tehničko eksploatacionih uvjeta, te da prijevoznik mora dokazati da ima licencu za obavljanje javnog prijevoza.

Tenderskom dokumentacijom je traženo da je ponuđač registriran za obavljanje predmetne djelatnosti, a člankom 7. Nacrta Okvirnog sporazuma propisano je da je Dobavljač dužan usluge prijevoza učenika vršiti na način koji je u skladu s tehničkom specifikacijom i pozitivnim zakonskim propisima, a posebno propisima po pitanju sigurnosti saobraćaja.
Dakle, obavljanje usluga prijevoza učenika podložno je i odredbama Zakona o cestovnom prijevozu FBiH, pa sukladno tome i inspekcijskom nadzoru (članak 79. Zakona o cestovnom prijevozu FBiH). Činjenica da ponuđač treba u ponudi dostaviti dokaze da posjeduje dovoljno vozila za obavljanje usluga prijevoza učenika sukladno tehničkoj specifikaciji, nikako ne ograničava ponuđača, odnosno odabranog dobavljača, da i nakon zaključivanja okvirnog sporazuma i sklapanja pojedinačnih ugovora na temelju tog okvirnog sporazuma, nabavi (kupi, iznajmi ili si.) dodatna vozila (pa recimo dva autobusa i dva kombija) i s njima obavlja usluge prijevoza. Pa logično je da je obavljanje usluga javnog prijevoza podložno neposrednom inspekcijskom nadzoru.
Zašto bi Ugovorno tijelo ograničavalo odabranom dobavljaču angažiranje novih voznih jedinica za koje dobavljač nije prethodno dostavio nikakve podatke Ugovornom tijelu? Pa tko bi to mogao iskontrolirati?? Inspekcijski nadzor svakog pojedinog prijevoza je jedini način kontrole zakonitosti obavljanja javnog prijevoza.
Uzmimo na primjer daje Ugovorni organ propisao i ispunjavanje uvjeta da se za svako vozilo koje se navodi u Izjavi o ispunjavanju tehničke i profesionalne sposobnosti dostavi i dokaz o ispunjavanju tehničko eksploatacijskih uvjeta i da ponuđač raspolaže vozačima sa licencom za vršenje prijevoza, a odabrani dobavljač nakon potpisa ugovora kupi još dva autobusa i angažira dvojicu novih vozača, kojima nastavi vršiti ugovorene usluge prijevoza, šta onda!? Kako će Ugovorno tijelo znati da li oni ispunjavaju tehničko eksploatacijske uvjete i imaju li licencu?
Ovaj Ugovorni organ i dalje smatra da je zbog svega navedenog bespredmetno tražiti od ponuđača dostavljanje dokaza o ispunjavanju uvjeta tehničke i profesionalne sposobnosti uz ponudu, ali je bio prisiljen postaviti minimalne uvjete koji su vezani za ispunjavanje zahtjeva iz tehničke specifikacije (broj učenika koje treba prevesti), sukladno gore spomenutom Rješenju URŽ-a, u kojem se to eksplicitno zahtijeva od ovog Ugovornog organa.

Dakle, Ugovorni organ je propisao da je odabrani dobavljač dužan usluge prijevoza učenika obavljati sukladno tehničkoj specifikaciji i pozitivnim zakonskim propisima, a posebno propisima po pitanju sigurnosti saobraćaja. Nikakvim dokazom dostavljenim uz ponudu ponuđač ne može Ugovornom tijelu dokazati da će usluge prijevoza učenika, odnosno svaki pojedini prijevoz, obavljati zakonito!! Zato postoji inspekcijski nadzor u kojem je inspektor ovlašten tražiti sve dokumente od vozača - licencu prijevoznika, ugovor o prijevozu, licencu vozača i dokumente o vozilu kojim se vrši konkretan prijevoz, pa i ispunjavanje tehničko eksploatacionih uvjeta.
Zbog svega navedenog, Ugovorni organ i ovaj žalbeni navod smatra neosnovanim.
IZJAŠNJENJE na žalbeni navod III
U prvoj točki trećeg žalbenog navoda žalitelj navodi da Ugovorni organ nije jasno i precizno odredio tehničke uvjete, a što je bio dužan, te da nije naveo precizan i tačan broj vozila koji je potreban za obavljanje linije, niti iz tačke 3.4.1. tehničke specifikacije to jasno proizilazi.
Još jednom ponavljamo da je Ugovorni organ, u pogledu tehničke i profesionalne sposobnosti, propisao minimalne uvjete koji su vezani za ispunjavanje zahtjeva iz tehničke specifikacije (broj učenika koje treba prevesti), te da su ponuđači dužni dokazati da imaju na raspolaganju vozne jedinice neophodne za obavljanje usluga prijevoza učenika na svakoj pojedinoj relaciji navedenoj u tehničkoj specifikaciji. Pa naravno da Ugovorno tijelo nije propisalo koliko je prijevoznih sredstava potrebno za obavljanje prijevoza učenika. Zar to ne bi bilo nepotrebno ograničavanje konkurencije, zar to ne bi bio nejednak tretman ponuđača!? Recimo da je propisano da za neku relaciju treba jedan autobus sa 50 sjedišta, a neki ponuđač ima na raspolaganju mini buseve sa 30 sjedišta i dostavi dokaze za dva takva mini busa.

Šta bi trebao učiniti Ugovorni organ pri ocjenjivanju takve ponude, ocijeniti je neprihvatljivom?? Ili za neki prijevoz treba kombi sa osam sjedišta, a dostave se podaci i dokazi za mini bus sa 15 sjedišta. Je I treba odbaciti takvu ponudu?
Što se tiče Ugovornog organa, prijevoz 45 učenika na nekoj relaciji može dobavljač obaviti s jednim autobusom s 50 sjedišta, ali i sa šest kombija sa osam sjedišta. Važno je samo da svaki učenik ima na raspolaganju sjedište i zato je u tehničkoj specifikaciji naveden podatak o broju učenika koje treba prevesti.
I ovdje se vidi da dostavljanje dokaza uz ponudu da ponuđač za svaku liniju ima na raspolaganju voznu jedinicu sa dovoljnim brojem sjedišta sukladno broju učenika navedenom u tehničkoj specifikaciji i vozača sa licencom, ne predstavlja Ugovornom tijelu nikakav dokaz da će baš tom voznom jedinicom i s tim vozačem, biti obavljen taj prijevoz. I naravno da i ne mora. Važno je da konkretna vozna jedinica na cesti i vozač za njenim upravljačem ispunjavaju zakonom propisane uvjete, a što će kontrolirati inspekcija koja je jedina za to nadležna.
Zar žalitelj stvarno smatra da bi mu Ugovorni organ morao propisati s koliko voznih jedinica treba obaviti prijevoz na svakoj pojedinoj relaciji!? Zar je teško ponuđaču odrediti voznu jedinicu s dovoljno sjedišta sukladno broju učenika navedenom u tehničkoj specifikaciji, te za nju dostaviti podatke i dokaze, a rukovodeći se svojim raspoloživim kapacitetima!?

Ovaj prigovor, odnosno zahtjev žalitelja, izazvao bi nepotrebno ograničavanje konkurencije i nejednak tretman ponuđača, pa ga Ugovorni organ smatra neosnovanim.

U drugoj točki trećeg žalbenog navoda žalitelj navodi da Ugovorni organ nigdje u tenderskoj dokumentaciji ne naznačuje da je ovaj javni prijevoz ugovoreni prijevoz.
Pa kakav bi drugo bio nego ugovoreni prijevoz, predviđa se sklapanje Okvirnog sporazuma i pojedinačnih ugovora na temelju tog Okvirnog sporazuma. Zar je moguće da se žalitelj ne može dosjetiti o kakvom se prijevozu radi čitajući tendersku dokumentaciju, nego mu je to baš neophodno precizirati, te on, eto, nema jasne i precizne informacije da bi mogao pripremiti ponudu na konkurentskoj osnovi i ne zna šta bi to ponuda trebala sadržavati da bi ispunila zahtjeve Ugovornog organa.
Nejasno je i žaliteljevo upućivanje na već zauzeti stav URŽ-a u Rješenju broj JN2-03-07-1-2904-7/20 od 19.11.2020. godine u kojem je navedeno: „Način na koji je ugovorno tijelo predvidjelo neki vid naknadne kvalifikacije na potpuno nejasan i kontradiktoran način, Zakon o javnim nabavama ne poznaje."
Ugovorni organ ne propisuje nikakvu naknadnu kvalifikaciju, niti traži dostavljanje bilo kakvih naknadnih dokaza za izabranog ponuđača, što žalitelj potpuno neutemeljeno imputira Ugovornom organu.
Za pripremu ponude su date jasne i precizne informacije u tenderskoj dokumentaciji, a u točki 2) Izmjena i dopuna tenderske dokumentacije za javnu nabavu: broj 1, navedeno je i taksativno pobrojano što svaka ponuda mora naimanie sadržavati, a sve kako bi ponuđači mogli pripremiti valjane ponude, tako da tvrdnja žalitelja da ponuđačima nisu date jasne i precizne informacije šta ponuda treba minimalno sadržavati da bi ispunila zahtjeve Ugovornog organa, jednostavno nije istinita.
IZJAŠNJENJE na žalbeni navod IV
• U četvrtom žalbenom navodu žalitelj navodi da je Ugovorni organ u tenderskoj dokumentaciji pod tačkom 5.6.4. propisao dostavljanje dokaza za preferencijalni tretman za slučaj nabave roba i u slučaju nabave usluga/radova. Žalitelj dalje navodi da je Odluka o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg prestala važiti 01.06.2021. godine i da se za postupke javne nabavke koji se pokreću od 01.06.2021. godine ne primjenjuje preferencijalni tretman domaćeg. Žalitelj na kraju tvrdi da Ugovorni organ ne smije zahtijevati predmetni dokaz, odnosno da to predstavlja nezakonito postupanje, jer nije u skladu s predmetnom odlukom.

Ugovorni organ ističe da je njegova zakonska obveza primjena preferencijalnog tretmana domaćeg prema članku 67. Zakona o javnim nabavama („Službeni glasnik BiH", broj 39/14) i zbog toga se odredbe o njegovoj primjeni nalaze u svakoj tenderskoj dokumentaciji ovog Ugovornog organa, ali upravo zbog aktualne situacije da je Odluka o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg prestala važiti 01.06.2021. godine i da se za postupke javne nabavke koji se pokreću od

01.06.2021. godine ne primjenjuje preferencijalni tretman domaćeg, u ovoj tenderskoj dokumentaciji je u točki 5.6.2. propisano:

g) *Način primjene preferencijalnog tretmana domaćeg*

Preferencijalni tretman cijena će se primjenjivati samo u svrhu usporedbe ponuda prilikom ocjene ponuda u skladu sa člankom 65. Zakona o javnim nabavama BiH („Službeni glasnik BiH", broj 39/14). Prilikom računanja cijena iz ponuda u svrhu usporedbe ponuda, cijena iz domaćih ponuda će biti umanjena za preferencijalni faktor u skladu sa Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH", broj 34/20).

Dakle, navedena Odluka Vijeća ministara BiH je prestala važiti, pa se preferencijalni tretman domaćeg ne primjenjuje.

Zbog toga u točki 5.1.8. tenderske dokumentacije, u spisku što ponuda najmanje mora sadržavati i nije navedeno da je obvezno dostavljanje dokaza za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg. Očekuje se i od ponuđača da poznaju propise, i kako to žalitelj i navodi da je upoznat sa činjenicom da se preferencijalni tretman domaćeg trenutno ne primjenjuje, nije ni potrebno da dostavlja nikakve dokaze u tom smislu, te je nejasno šta je tu žalitelju problematično.

Ugovorni organ nigdje u tenderskoj dokumentaciji ne zahtijeva obavezno dostavljanje dokaza za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg, nego propisuje koje dokaze treba ponuđač dostaviti ako ponuđač smatra da ispunjava kriterije za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg. Završna tvrdnja žalitelja da Ugovorni organ postupa nezakonito, najblaže rečeno, je pretjerana, jer i generelano gledano, ponuđači uopće ne moraju dostavljati dokaze za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg da bi njihova ponuda bila prihvatljiva. Dokazi su obvezni samo u slučaju ako ponuđač smatra da ispunjava kriterije za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg i ako je primjena preferencijalnog tretmana domaćeg na snazi.

Stoga, Ugovorni organ smatra i ovaj žalbeni navod neosnovanim.

Ugovorni organ na kraju ovog izjašnjenja ističe da ponuditelji nemaju pravo propisivati Ugovornom organu kakve dokaze od ponuditelja treba ili mora zahtijevati u tenderskoj dokumentaciji.

U vezi sa prethodno navedenim ugovorni organ još jednom ističe da je predmetna nabava podijeljena na lotove, što omogućava da u predmetnoj nabavi učestvuje veći broj potencijalnih ponuđača koji imaju pravo da podnesu svoje ponude na jedan, više ili sve lotove. Namjera Ugovornog organa je da osigura "stvarnu" konkurenciju ponuđača i da kroz takmičenje ponuđača osigura najefikasnije trošenje proračunskih sredstava, što i jeste osnovni cilj javnih nabavki. Ugovorni organ je mišljenja da objavljena tenderska dokumentacija osigurava pravičnu i aktivnu konkurenciju, uvjeti su jednaki i transparentni za sve potencijalne ponuđače, a procijenjena vrijednost je utvrđena u cilju najefikasnijeg korištenja javnih sredstava.

Iz svega naprijed navedenog Ugovorni organ smatra da je žalba neosnovana u svim dijelovima, te predlaže Uredu za razmatranje žalbi da istu odbije kao neosnovanu.

Sukladno članku 94. stavak (3) žalitelj je svojim aktom od 19.08.2021. godine ovom tijelu dostavio Odgovor na Izjašnjenje ugovornog tijela, koje je zaprimljeno kod ovog tijela dana 23.08.2021. godine u kojem navodi sljedeće:

Dana 16.08.2021. godine kao punomoćnici žalitelja "Globtour" d.o.o. Međugorje zaprimili smo dopis naslovnog organa sa dostavom Izjašnjenja ugovornog organa Vlada KSB-a, Ured za javne nabavke za potrebe korisnika proračuna KSB-a, na navode iz žalbe, pa u ostavljenom roku dostavljamo odgovor na Izjašnjenje.
Žalitelj ističe da, i pored dostavljenog Izjašnjenja ugovornog organa, u cjelosti ostaje kod navoda iz žalbe smatrajući da ih je dovoljno jasno i precizno argumentovao i naslovnom organu ukazao na nezakonitosti predmetne Tenderske dokumentacije. Ipak, žalitelj će se kratko osvrnuti na navod ugovornog organa iz njegovog Izjašnjenja.
Ugovorni organ u Izjašnjenju između ostalog navodi da žalbeni navodi nisu istiniti, o čemu nije potrebno previše diskutovati obzirom na činjenicu da će i naslovni organ uvidom u spis predmeta analizirat, odredbe i uslove propisane Teriderskom dokumentacijom. Žalitelj tvrdi i ovom organu ukazuje da je Zakon o cestovnom prijevozu F BiH dovoljno jasan i precizan, **te propisuje minimalne uvjete koje mora ispunjavati SVAKI PRIJEVOZNIK u trenutku dostavljanja ponude, a ne đ.i ispunjava uvjete NAKON DOSTAVLJANJA ponude.**

Generalno je načelo da ponuđači sve uvjete propisane Tenderskom dokumentacijom moraju ispunjavati u trenutku dostavljanja ponude, što ugovorni organ u konkretnom slučaju krši.
Legalno tržište predmetne djelatnosti se bori sa nelegalnim tržištem, te je osnova svakog pravnog postupka NAČELO ZAKONITOSTI, a ne nezakonitosti.
Ugovorni organ nakon provedbe postupka ima mogućnost da vrši interne kontrole i kontrole putem inspekcijskog organa da li prijevoznik zadovoljava uvjete za obavljanje javnog prijevoza, te je netačan navod ugovornog organa da ne može nakon potpisivanja ugovora kontrolirati je li prijevoznik ispunjava uvjete. **U trenutku podnošenja ponude je pod kontrolom ugovornog organa da ponuđač ispunjava MININALNE ZAKONSKE UVJETE, te je dužan sukladno odredbama Zakona i podzakonskih akata koji regulišu pitanje javnih nabavki da postupa po načelu zakonitosti.**
Zalitelj ostaje kod navoda da se temeljem ovako propisane tehničke specifikacije na način kako je to uradio ugovorni organ uopće ne može napraviti ponuda, jer nisu jasne i precizne, odnosno ne sadrže minimum potrebnih informacija, te su ponuđač u konfuziji za koliko vozila dostaviti tražene dokumente.
Imajući u vidu sve navedeno, predlažemo URŽ BiH odluči u skladu sa postavljenim žalbenim zahtjevom.

Ovo tijelo prije nego što se upustilo u meritorno odlučivanje je u skladu s člankom 109. Zakona o javnim nabavama, utvrdio da je žalba pravovremena, dopuštena i izjavljena od ovlaštene osobe.

Pored navedenog ovo tijelo je prije razmatranja žalbe utvrđivalo ispunjenost uvjeta u smislu odredbe članka 105. i 108. stavak (3) Zakona o javnim nabavama, te utvrdilo da su ispunjeni uvjeti za postupanje po istoj na način kako definiraju odredbe navedenih članaka Zakona.

Žalba je utemeljena

Postupajući po žalbi u žalbenom postupku pred ovim tijelom, izvedeni su dokazi na temelju pregleda dostavljenog materijala, te je izvršena analiza svakog dokaza pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi, a u odnosu na žalbene navode, izjašnjenje ugovornog tijela i propisani zakonski postupak.

U prvom žalbenom navodu žalitelj ukazuje da su stavkom 3. članka 53. Zakona o javnim nabavama jasno nabrojane minimalne informacije koje moraju biti sadržane u tenderskoj dokumentaciji, između ostalog i informacije o *garanciii za ozbiljnost ponude, garanciii za dobro izvršenje posla i svako drugo traženo osiguranje za privremena plaćanja.*" (stav 3. tačka I), odnosno jasno je da garancija/jamstvo za dobro izvršenje posla mora biti navedena u samoj tenderskoj dokumentaciji. S tim u vezi, žalitelj navodi da je u točki 7.1. Tenderske dokumentacije navedeno da se ne traži jamstvo za ozbiljnost ponude, a u točki 7.2 da se ne traži jamstvo za urednu provedbu okvirnog sporazuma, čime je došlo do povrede odredba čl. 53. ZJN.

Razmatrajući predmetni žalbeni navod ovo tijelo je uvidom u tendersku dokumentaciju utvrdilo da je ugovorno tijelo u točki 7.1.1. i 7.2.1. tenderske dokumentacije propisalo:
7.1.1. Jamstvo za ozbiljnost ponude Ne traži se.
7.2.1. Jamstvo za urednu provedbu okvirnog sporazuma Ne traži se.

S tim u vezi, ovo tijelo ukazuje da je u pogledu osiguranja ponude, člankom 61. stavak (2) Zakona o javnim nabavama propisano da ugovorno tijelo **može** zahtijevati da se ponuda garantira odgovarajućom garancijom za ozbiljnost ponude, ali da se garancija za ozbiljnost ponude ne može zahtijevati ako je vrijednost nabave manja od 100.000,00 KM.

U slučaju da je predmet nabave podijeljen u lotove, članak 2. stavak (2) Pravilnika o obliku jamstva za ozbiljnost ponude i provedbu ugovora („Službeni glasnik BiH", broj: 90/14) propisuje da se jamstvo za ozbiljnost ponude dostavlja za svaki lot, ukoliko se zahtijeva, ako je vrijednost lota jednaka ili veća od 100.000,00 KM.

U pogledu osiguranja dobrog izvršenja ugovora, članak 61. stavak (4) ZJN definira da ugovorno tijelo **može** zahtijevati da se izvršenje ugovora garantira odgovarajućom garancijom za izvršenje ugovora....

Kako iz naprijed navedenih odredbi jasno proizlazi da zahtijevanje garancija nije obvezno, žalbeni navod žalitelja, ocijenjen je kao neutemeljen.

U sljedećem žalbenom navodu, žalitelj spori zahtjeve iz točke 3.4.1.. tenderske dokumentacije koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost iz razloga što ugovorno tijelo zahtijeva isključivo dokumente za kvalifikaciju vozila, odnosno potvrdu o vlasništvu i licencu, zanemarujući odredbu čl. 50 toč. b. ZNJ kojom je regulirano da ugovorno tijelo, može zahtijevati od ponuditelja obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja, a naročito kvalifikacije osoba koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga.

U pogledu navedenog, žalitelj je ukazao da je Zakonom o cestovnom prijevozu F BiH kao *lex specialis,* određena licenca kao dokument kojim prijevoznik potvrđuje da ispunjava temeljne uvjete za obavljanje javnog prijevoza propisane ovim Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH (čl. 13: *„Pored uvjeta utvrđenih posebnim propisima, prijevoznik može obavljati javni prijevoz putnika ili tereta ili putnika i tereta u cestovnom prijevozu ako posjeduje licencu za obavljanje tog prijevoza. "*), te je naveo da s obzirom da navedeni članak zakona nalaže autobusima kojima se obavlja javni prijevoz, točnije, ugovoreni prijevoz, vozači koji imaju samo položenu D kategoriju, ne mogu upravljati, ukoliko neposjeduju iskaznice koje dokazuju kvalifikaciju da mogu obavljati javni prijevoz, a sve u vezi sa st. 2. istog članka kojim je regulirano da *„prijevozniku koji obavlja javni prijevoz izdaje se licenca za sljedeće vrste prijevoza: linijski prijevoz putnika, izvanlinijski prijevoz putnika, prijevoz tereta, i taksi prijevoz."*

Također je istakao da i odredba čl. 33. istog zakona kojom je regulirano da *prijevozniku kojem je mjerodavno tijelo pravomoćnim rješenjem oduzelo licencu za linijski prijevoz putnika, brisat će se registrirani vozni redovi na svim linijama na području Federacije Bosne i Hercegovine. "*, ukazuje da je navedeni uvjet nužan.

Dalje je žalitelj istakao da je Zakonom o cestovnom prijevozu F BiH odredbom čl. 5. propisano da: *„Javni prijevoz i prijevoz za osobne potrebe može se obavljati samo ako su ispunjeni posebni eksploatacijski uvjeti za pojedine vrste prijevoza i ako vozilo ili skup vozila koiim se obavlja prijevoz, pored uvjeta utvrđenih propisima o sigurnosti prijevoza na cestama i drueim propisima, ispunjavaju tehničko-eksoloataciiske uvjete.*

Tehničko-eksploatacijski uvjeti propisuju se posebnim pravilnikom koji donosi federalni ministar prometa i komunikacija (u daljnjem tekstu: federalni ministar).

Rješenje o ispunjavanju uvjeta iz stavka 1. ovog članka, na temelju potvrde stanice tehničkog pregleda iz članka 72. stavak 2. ovog zakona, donosi mjerodavno kantonalno ministarstvo za poslove cestovnog prometa (u daljnjem tekstu: mjerodavno kantonalno ministarstvo) na čijem području prijevoznik ima sjedište, odnosno prebivalište.

Važeće rješenje iz stavka 3. ovog članka ili ovjeren preslik mora se nalaziti u vozilu za vrijeme obavljanja prijevoza"

U pogledu navedenog, žalitelj je kroz navode žalbe ukazao da je nepostavljanje ovih uvjeta, te zahtijevanje dokaza u vezi sa tim, neprihvatljivo, posebno iz razloga što se u konkretnom slučaju radi o osjetljivoj vrsti prijevoza, odnosno prijevozu djece. U tom smislu je istakao da je nedopustivo

da se u tehničkoj specifikaciji izostave predmetni uvjeti, koji u svakom slučaju predstavljaju minumum uvjeta bez kojih prijevoznik i ne može obavljati prijevoz putnika.

Izjašnjavajući se na predmetni žalbeni navod, ugovorno tijelo u Izjašnjenju na žalbu ukazuje da je dobavljač dužan usluge prijevoza učenika vršiti na način koji je u skladu s pozitivnim zakonskim propisima, a posebno propisima po pitanju sigurnosti prometa, te da prema odredbama Zakona o javnim nabavama, ugovorno tijelo nije obvezan propisati uvjet na kojem žalitelj inzistira.

U odnosu na naprijed navedeno, ovo tijelo najprije ukazuje da nije sporno da prema odredbama ZJN, ugovorno tijelo nije obvezan zahtijevati od ponuditelja obrazovne i profesionalne kvalifikacije pružatelja usluga i/ili kvalifikacije njegovog rukovodećeg osoblja i kvalifikacije osoba koje su odgovorne za obavljanje konkretnih usluga. Međutim, ukoliko je nekim drugim materijalnim propisom to predviđeno, u tom slučaju ugovorno tijelo je dužno predmetni postupak provesti sukladno s važećim materijalnim propisima koji uređuju predmetnu oblast, što podrazumijeva da je isti prije pokretanja same nabave dužan upoznati se sa svim pozitivnim zakonskim propisima i važećim aktima koji mogu biti od utjecaja na zakonito provođenje postupka javne nabave i tako učini mogućim i izvjesnim provedbu javne nabave. S tim u vezi, ovo tijelo ukazuje i na stav Suda Bosne i Hercegovine, koji smatra da se mora primjenjivati materijalni propis kojim se uređuje pojedina oblast koji se odnosi na predmetni postupak javne nabave, ako taj propis nije u suprotnosti sa odredbama Zakona o javnim nabavama.

Imajući u vidu da se u konkretnom slučaju radi o uvjetu čije je ispunjenje, uslijed obligacijskog karaktera, ...s obzirom da je predmet nabave djelatnost za čije je obavljanje potrebna određena licenca kao dokument kojim prijevoznik potvrđuje da ispunjava temeljne uvjete za obavljanje javnog prijevoza propisane Zakonom o cestovnom prijevozu FBiH..., nužan preduvjet za sudjelovanje ponuditelja u konkretnom predmetnom postupku javne nabave, ali i zakonitost realizacije konkretnih usluga u predmetnom postupku javne nabave, obveza ugovornog tijela je da utvrdi ispunjenost navedenog uvjeta prilikom stručne ocjene ponuda. S obzirom na navedeno, te činjenicu da ugovorno tijelo nije pružilo adekvatnu argumentaciju u prilog svoje odluke da pokrene predmetni postupak bez uvjeta koji su utvrđeni materijalnim propisom za predmetnu oblast, i na taj način učini izvjesnim da je predmetnu nabavu moguće provesti, žalbeni navod žalitelja usvaja se kao utemeljen.

Žalitelj nadalje ukazuje da ugovorno tijelo nije jasno i precizno odredilo tehničke uvjete, s obzirom da tenderska dokumentacija, kao ni obrasci ne navode precizan i točan broj vozila koji je potreban za obavljanje linije, niti iz tehničke specifikacije to jasno proizilazi, čime se ostavlja prostor kandidatima koji neispunjavaju uvjete, budu izabrani kao uspješni kandidati, odnosno najpovoljniji ponuditelji.

U izjašnjenju na žalbu ugovorno tijelo navedeno pravda time da bi preciziranje tehničkih uvjeta u predmetnom smislu nepotrebno ograničilo konkurenciju, koji bi dalje rezultirao nejednakim tretmanom ponuditelja, iz razloga što prijevoz 45 učenika na nekoj relaciji može dobavljač obaviti s jednim autobusom s 50 sjedišta, ali i sa šest kombija s osam sjedišta, te je u tom smislu važno samo da svaki sudionik ima na raspolaganju sjedište i zato je u tehničkoj specifikaciji naveden podatak o broju učenika koje treba prevesti.

U vezi sa navedenim, ovo tijelo ukazuje da okolnosti na koje ukazuje ugovorno tijelo, ovo tijelo nije moglo ocijeniti prihvatljivim budući da, zahtjevima tenderske dokumentacije, moraju biti nedvosmisleno navedene, odnosno unaprijed precizirane odgovarajuće upute, kako se ne bi naknadno inicirale sumnje u pravilnost provedbe odredaba Zakona.

Imajući u vidu propisani zahtjev iz točke 3., odnosno 3.4.1.. u okviru tehničke i profesionalne sposobnosti (članak 50. ZJN) Izmjene i dopune tenderske dokumentacije broj 09-11-01-27/20-20 od 15.07.2021. godine, kojim se zahtjeva vozna jedinica za pružanje usluga koje su predmet javne nabave, ugovornom tijelu bi prema ocjeni ovog tijela morao biti važan i točan broj, kapacitet i vrsta vozila u odnosu na očekivani broj učenika i vrijeme polaska, te s tim u vezi, ovo tijelo ističe da ponuditelji ne trebaju pretpostavljati koji je to **dovoljan** broj/kapacitet/vrsta vozne jedinice koji su prihvatljivi za ugovorno tijelo, tako da se radi o nedorečenom terminu, što je suprotno pravilima propisanim članaom 53. Zakona, da sadržaj informacija, zahtjeva i uvjeta u tenderskoj dokumentaciji mora biti precizan, jasan i odgovarajući.

Stoga, u navedenom smislu, ugovorno tijelo će voditi računa da u narednom raspisivanju predmetnih tehničkih zahtjeva, o tome da zahtjevi koji se propisuju moraju biti jasni, nedvosmisleni i praktični za primjenu, kako ne bi postojala naknadna potreba za njihovim pojašnjenjem.

Navedeno se odnosi i na propuštanje od strane ugovornog tijela da naznači o kojoj vrsti prijevoza se radi.

Utemeljen je i žalbeni navod žalitelja u pogledu zahtjeva koji se odnose na primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg, s obzirom da je Odluka o obveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg ("Službeni glasnik BiH" broj 34/20) prestala važiti, pa samim time i obvezna primjena preferencijalnog tretmana od 01.06.2021. godine za postupke javne nabave koji se pokreću od 01.06.2021. godine, a da je predmetna nabava pokrenuta nakon navedenog datuma, zbog čega ugovorno tijelo nije moglo zahtijevati dokaze u vezi ispunjenosti uvjeta primjene preferencijalnog tretmana.

Obrazloženje ugovornog tijela u Izjašnjenju na žalbu da u točki 5.1.8. tenderske dokumentacije, u popisu što ponuda najmanje mora sadržavati i nije navedeno da je obvezno dostavljanje dokaza za primjenu preferencijalnog tretmana domaćeg, zatim da se očekuje od ponuditelja da poznaju propise, te da kako to žalitelj i sam navodi da je upoznat s činjenicom da se preferencijalni tretman domaćeg trenutno ne primjenjuje, nije ni potrebno dostavljati nikakve dokaze u tom smislu...neprihvatljivo je za ovo tijelo, s obzirom da je navedena točka kontradiktorna

točki 5.6.4. tenderske dokumentacije jer su istom nesporno zahtjevani dokazi preferencijalnog tretmana domaćeg. S obzirom da je predmetna tenderska dokumentacija u ovom dijelu nekonzistentna i dvosmislena, što može dovesti u zabunu potencijalne ponuditelje jer istima može biti nejasno trebaju li dostaviti Potvrdu nadležne institucije kojom se dokazuje da je usluga koju ponuditelj nudi domaćeg porijekla ili je taj zahtev postavljen alternativno. Time je postupljeno suportno odredbama Zakona o javnim nabavama i Naputku za pripremu modela tenderske dokumentacije i ponuda ("Službeni glasnik BiH, broj:90/14) kojima je regulirano da je prilikom pripreme tenderske dokumentacije ugovorno tijelo dužno jasno definirati sve elemente iste, bez dvosmislenih mogućnosti, kao i sa jasnim i određenim uputama za ponuditelje. Zbog navedenog i ovaj žalbeni navod se smatra utemeljenim.

U predmetnoj žalbi postavljen je zahtjev za naknadu troškova za zastupanje po punomoćniku/odvjetniku Nerminu Vila u iznosu od 840,00 KM uvećan za PDV 17%. S obzirom da se žalba žalitelja usvaja, usvaja se zahtjev žalitelja za naknadu troškova postupka, u skladu s člankom 105. Zakona o upravnom postupku, koji se sastoje od troškova sastava žalbe po imenovanom odvjetniku u iznosu od 240,00 KM, PDV 17 % u iznosu od 40,80 KM, što ukupno iznosi 280,80 KM, dok se u preostalom dijelu postavljeni zahtjev žalitelja odbija kao neutemeljen. Ovo tijelo odlučilo je o visini troškova, primjenjujući članak 18. stavak 2. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika u FBiH, koji propisuje nagradu za podneske kojima se pokreće upravni postupak u neprocjenjivim predmetima, u iznosu 240,00 KM. Ovo tijelo odlučilo je tako u skladu sa stavom Suda BiH iznesenim u Presudi broj S1 3 U 023495 16 U od 16.03.2018. godine kojom je Sud BiH naveo da je pravilan stav ovog tijela da se dodjeljuje nagrada u neprocjenjivim predmetima, a potvrđenim u Presudi apelacionog upravnog vijeća Suda BiH broj S1 3 U 023495 18 Uvp.

Na temelju naprijed navedenog ovo tijelo je riješilo žalbu kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Povrat uplaćenih sredstava za pokretanje žalbenog postupka u iznosu od 3.500,00 KM izvršit će se posebnim aktom, a u skladu sa članom 108. stav (7) Zakona o javnim nabavama i članom 4. Instrukcije o načinu uplate, kontrole i povrata naknada propisanih članom 108. Zakona o javnim nabavama ("Službeni glasnik BiH" broj: 86/14).

Na temelju činjenica utvrđenih u postupku i provedenih dokaza, sukladno članku 97. stavak (3), članku 104. i 111. stav (1) točka d) Zakona o javnim nabavama, ovo tijelo riješilo je žalbu, kao u dispozitivu ovog Rješenja.

Pouka o pravnom lijeku:

Ovo Rješenje je konačno i izvršno. Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Sudu BiH u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Taksa na tužbu iznosi 100,00 KM.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Samir Šehović, dipl.ing.arh.

Dostavljeno:
- „Globtour", d.o.o. Međugorje, zastupan po punomoćniku Nerminu Vila, odvjetniku iz Sarajeva
- Vlada SBK, Ured za javne nabave za potrebe korisnika Proračuna Srednjobosanskog kantona
- evidencija
- a/a